

نیاز بالینی نادیده گرفته شده به ارزیابی استاندارد زبان نوشتاری در کودکان فارسی زبان سنین مدرسه:

نامه‌ای به سردبیر

پریسا رضایی^۱، ناهید جلیله‌وند^{۱*}، محمد کمالی^۲، فاطمه درخشنده^۳، زهرا سلیمانی^۴، ریحانه محمدی^۱

نامه به سردبیر

تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۴/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۳/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۲/۱۳

مقدمه

زبان نوشتاری یکی از پیچیده‌ترین جلوه‌های زبان است که نقش اساسی در موفقیت تحصیلی، یادگیری، مشارکت اجتماعی و کیفیت زندگی کودکان ایفا می‌کند. در سال‌های اخیر، همگام با پیشرفت مدل‌های شناختی و روان زبان شناختی، نگرش به زبان نوشتاری از ارزیابی صرف املا و نگارش به سمت تحلیل جامع مؤلفه‌های واژگانی، صرفی- نحوی، گفتمانی و بهره‌وری نوشتاری تغییر یافته است (۱-۳). با وجود این تحول، هنوز در زبان فارسی ابزار استاندارد و جامعی که بتواند این مؤلفه‌ها را به صورت نظام‌مند و متناسب با ویژگی‌های زبانی فارسی ارزیابی کند، در دسترس متخصصان نیست. این خلأ به ویژه در حوزه آسیب‌شناسی گفتار و زبان، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. انجمن گفتار، زبان و شنوایی آمریکا (American Speech-Language-Hearing Association یا ASHA) ارزیابی و مداخله در زبان نوشتاری را از مسؤولیت‌های اصلی آسیب‌شناسان گفتار و زبان می‌داند (۴). با این حال، در عمل، بسیاری از آسیب‌شناسان گفتار و زبان به دلیل نبود ابزارهای معتبر و استاندارد، ناچار هستند از روش‌های غیر رسمی یا آزمون‌هایی استفاده کنند که برای زبان فارسی طراحی نشده‌اند یا تنها بخشی از مهارت‌های نوشتاری را می‌سنجند. از سوی دیگر، نتایج یک تحقیق ملی وسیع در آمریکا در مورد دانش و عملکرد آسیب‌شناسان گفتار و زبان مدارس در حیطه زبان نوشتاری نشان داد که حدود ۶۸ درصد از دانش‌آموزانی که مشکلات خواندن و نوشتن داشتند، هیچ‌گونه خدماتی در حیطه زبان نوشتاری از سوی آسیب‌شناس گفتار و زبان مدرسه دریافت ننموده‌اند (۵). به عبارت دیگر، اگرچه تخصص آسیب‌شناسان گفتار و زبان در هر دو حیطه زبان شفاهی و زبان نوشتاری کاربرد دارد، اما همچنان شواهد بیان‌کننده آن است که آسیب‌شناسان گفتار و زبان دانش و مهارت کافی برای ارزیابی و درمان مشکلات زبان نوشتاری ندارند (۶). در نتیجه، ارزیابی زبان نوشتاری در بسیاری از مراکز درمانی و آموزشی به قضاوت‌های فردی وابسته است و از انسجام و قابلیت مقایسه

برخوردار نیست.

از سوی دیگر، بیشتر آزمون‌های موجود در سطح بین‌المللی برای زبان انگلیسی یا سایر زبان‌های اروپایی تدوین شده‌اند و بر ویژگی‌های ساختاری همان زبان‌ها استوار می‌باشند. بر این اساس، بر لزوم بررسی نمونه نوشتاری در زبان‌های غیر انگلیسی تأکید شده است (۷).

تفاوت‌های بنیادین زبان فارسی در نظام صرفی، نحوی، واژگانی و حتی شیوه آموزش نوشتن سبب می‌شود که ترجمه یا اقتباس مستقیم این ابزارها نتواند تصویری دقیق از توانایی‌های نوشتاری کودکان فارسی زبان ارائه دهد. بنابراین، استفاده از ابزارهای غیر بومی نه تنها ممکن است منجر به برآورد نادرست عملکرد زبانی شود، بلکه تصمیم‌گیری‌های بالینی و آموزشی را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

اهمیت این موضوع در گروه‌های بالینی دو چندان است. کودکانی که دارای اختلالات زبان، اختلالات یادگیری، شکاف لب و کام، کم‌شنوایی یا سایر اختلالات ارتباطی هستند، بیش از همسالان خود در معرض مشکلات زبان نوشتاری قرار دارند (۸). بدون وجود ابزارهای استاندارد و بومی، شناسایی دقیق نقاط قوت و ضعف این کودکان، طراحی برنامه‌های مداخله هدفمند و ارزیابی اثربخشی درمان با دشواری همراه خواهد بود.

علاوه بر کاربردهای بالینی، فقدان یک ابزار استاندارد، پژوهش در حوزه زبان نوشتاری فارسی را نیز با محدودیت مواجه کرده است. استفاده از شاخص‌های متفاوت، روش‌های نمره‌گذاری ناهمگون و ابزارهای غیر همسان، امکان مقایسه یافته‌های مطالعات مختلف و انجام تحقیقات چند مرکزی را کاهش داده و مانع شکل‌گیری شواهد علمی منسجم در این حوزه شده است.

بر این اساس، طراحی و استانداردسازی یک پروفایل ارزیابی زبان نوشتاری فارسی که بر پایه ویژگی‌های زبان فارسی، نظریه‌های معاصر زبان نوشتاری و نیازهای بالینی آسیب‌شناسان گفتار و زبان تدوین شده باشد، می‌تواند گام مهمی در توسعه خدمات تشخیصی، ارتقای کیفیت مداخلات درمانی و پیشرفت

۱- مرکز تحقیقات توان‌بخشی و گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲- مرکز تحقیقات توان‌بخشی و گروه علوم پایه توان‌بخشی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۳- گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۴- مرکز تحقیقات ناهنجاری‌های مجسمه‌ای- صورتی و گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

نویسنده مسؤول: ناهید جلیله‌وند؛ مرکز تحقیقات توان‌بخشی و گروه گفتار درمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

Email: jalilevand.n@iums.ac.ir

منابع مالی

نویسنده هیچ‌گونه حمایت مالی برای نگارش، آماده‌سازی یا انتشار این پژوهش دریافت نکرده است.

تعارض منافع

در این مقاله تعارض منافع وجود ندارد.

پژوهش‌های این حوزه باشد. چنین ابزاری علاوه بر فراهم کردن یک چارچوب یکپارچه برای ارزیابی، امکان مقایسه نتایج، پایش تغییرات درمانی و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی معتبر را نیز فراهم خواهد کرد.

امید است توجه بیشتر محققان، دانشگاه‌ها و نهادهای سیاست‌گذار به توسعه و استانداردسازی ابزارهای بومی ارزیابی زبان نوشتاری، زمینه را برای ارتقای خدمات تخصصی و افزایش کیفیت مراقبت از کودکان فارسی‌زبان فراهم سازد.

ارجاع: رضایی پریسا، جلیله‌وند ناهید، کمالی محمد، محمدی ریحانه، سلیمانی زهرا، درخشنده فاطمه. **نیاز بالینی نادیده گرفته شده به ارزیابی استاندارد زبان نوشتاری در کودکان فارسی زبان سنین مدرسه: نامه‌ای به سردبیر.** پژوهش در علوم توانبخشی ۱۴۰۲؛ ۱۹: ۱۳۲-۱۳۰.

References

1. MacArthur CA, Graham S. Writing research from a cognitive perspective. In: MacArthur CA, Graham S, Fitzgerald J, editors. Handbook of writing research. 2nd ed. New York: Guilford Press; 2016. p. 24-40.
2. Spencer TD, Petersen DB. Bridging oral and written language: An oral narrative language intervention study with writing outcomes. Language, Speech, and Hearing Services in Schools. 2018; 49(3): 569-81.
3. Wagner RK, Puranik CS, Foorman B, Foster E, Wilson LG, Tschinkel E, et al. Modeling the development of written language. Reading and writing. 2011; 24(2): 203-20.
4. American Speech-Language-Hearing Association. Scope of practice in speech-language pathology [Internet]. Rockville (MD): American Speech-Language-Hearing Association; 2016. Available from: <https://www.asha.org/policy/>
5. Fallon KA, Katz LA. Providing written language services in the schools: The time is now. Language, Speech, and Hearing Services in Schools. 2011; 42(1): 3-17.
6. Price JR, Jackson SC. Procedures for obtaining and analyzing writing samples of school-age children and adolescents. Language, Speech, and Hearing Services in Schools. 2015; 46(4): 277-93.
7. Ralli AM, Chrysochoou E, Giannitsa A, Angelaki S. Written text production in Greek-speaking children with developmental language disorder and typically developing peers, in relation to their oral language, cognitive, visual-motor coordination, and handwriting skills. Reading and writing. 2022; 35(3): 713-41.
8. Paul R, Norbury CF, Gosse C. Paul R, Norbury C, Gosse C. Language disorders from infancy through adolescence-E-Book: Listening, speaking, reading, Writing, and Communicating. Elsevier Health Sciences; 2018.

The Overlooked Clinical Need for Standardized Written Language Assessment in Persian-Speaking School-Aged Children: A Letter to the Editor

Parisa Rezaei¹ , Nahid Jalilevand¹ ,
Mohammad Kamali² , Reyhane Mohamadi¹ ,
Zahra Soleymani³ , Fatemeh Derakhshandeh⁴

Letter to Editor

Keywords: School-aged children; Literacy; Standardized written language assessment

Citation: Rezaei P, Jalilevand N, Kamali M, Mohamadi R, Soleymani Z, Derakhshandeh F. **The Overlooked Clinical Need for Standardized Written Language Assessment in Persian-Speaking School-Aged Children: A Letter to the Editor.** J Res Rehabil Sci 2023; 19: 130-2.

Received date: 03.05.2023

Accept date: 05.06.2023

Published: 09.07.2023

1- Rehabilitation Research Center AND Department of Speech and Language Pathology, School of Rehabilitation Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2- Rehabilitation Research Center AND Department of Rehabilitation Basic Sciences, School of Rehabilitation Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3- Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation Sciences, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

4- Craniofacial and Cleft Research Center AND Department of Speech Therapy, School of Rehabilitation Sciences, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

Corresponding Author: Nahid Jalilevand; Rehabilitation Research Center AND Department of Speech and Language Pathology, School of Rehabilitation Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran; Email: jalilevand.n@iums.ac.ir